

מספר פנימי : 564711

הכנסת העשרים**יוזמים : חברי הכנסת מיכל רוזין**

עליזה לביא
עאידה תומא סלימאן
יוסי יונה
נחמן שי
תמר זנדברג
מיכל בירן
מיקי לוי
מאיר כהן
דב חנין
ינון מגל
יפעת שאשא ביטון
בצלאל סמוטריץ'
רחל עזריה
עפר שלח

מצטרפים : חברי הכנסת יואל חסון
מרב מיכאלי

פ/2059/20

הצעת חוק העונשין (תיקון - בעילה אסורה בהסכמה ומעשה סדום במסגרת הדרכה או ייעוץ של כהן דת), התשע"ו-2015

1. תיקון סעיף 346. בחוק העונשין, התשל"ז-1977^[1] (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 346, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"ג) הבעל אישה שמלאו לה שמונה-עשרה שנים תוך ניצול יחסי מרות או תלות, במסגרת הדרכה או ייעוץ של כהן דת או של מי שמתחזה להיות כהן דת או של אדם הידוע או המציג את עצמו כבעל סגולות רוחניות מיוחדות, דינו - מאסר שלוש שנים."

2. תיקון סעיף 347. בסעיף 347 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"א) העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו שמונה-עשרה שנים תוך ניצול יחסי מרות או תלות, במסגרת הדרכה או ייעוץ של כהן דת או של מי שמתחזה להיות כהן דת או של אדם הידוע או המציג את עצמו כבעל סגולות רוחניות מיוחדות, דינו - מאסר שלוש שנים."

דברי הסבר

הצעת החוק מבקשת להרחיב את הגדרת העבירות "בעילה אסורה בהסכמה ו"מעשה סדום" ולהחילן גם על מקרים שבהם התקיים ניצול יחסי מרות או תלות בין מנהיג רוחני ("גורו") לבין מאמיניו.

בשנים האחרונות נודע כי נשים וגברים בישראל סובלים מאלימות במסגרת של כתות המובלות על ידי אנשים המציגים עצמם ככוהני דת או כבעלי סגולות רוחניות מיוחדות. אנשים אלו מנצלים לעיתים את מרותם על מנת לפגוע מינית בנשים ובגברים הנקלעים לכתות אלו. עד כה המחוקק הישראלי לא הסדיר את הנושא בחוק ולא הגדיר את הכלים הלגיטימיים למאבק בתופעה.

כחלק מהפעילות בתוך הכתות, עוברים המאמינים תהליך בו הם הופכים לנשלטים בידי המנהיגים, והם הופכים לנאמנים ומחויבים לחלוטין להנהגת הכת. הפגיעות אותן חווים המאמינים הן רחבות וכוללות פגיעות נפשיות, פגיעות פיזיות וכמובן פגיעות מיניות.

על פי נתוני המרכז הישראלי לנפגעי כתות, כפי שדווחו לוועדה לקידום מעמד האישה של הכנסת בדיון בנושא בתאריך 11 ביולי 2012, בישראל פועלות כ-80 כתות שקיים לגביהן מידע קונקרטי כי הן כתות הרסניות. בכתות אלו המנהיג הרוחני שולט במאמינים, דואג לרווחתו האישית ומשתמש בשיטות פסיכולוגיות הגורמות לניצול ושעבוד המאמינים אליו או לקבוצה. לעיתים מנצל המנהיג הרוחני את חברי הקבוצה גם מינית.

בשנים האחרונות הכיר המחוקק כי קיימת תמונה מורכבת יותר לעניין ה"הסכמה" בפגיעות מיניות. ראוי כי המחוקק יסדיר סעיף מיוחד הנוגע לייחודיות המצבים בהם מאמינים מנוצלים מינית בהיותם כפופים למנהיג רוחני השולט בהם פסיכולוגית.

כיום מדינת ישראל מתקשה להעמיד לדין מנהיגי כתות על הניצול והפגיעה המינית בקורבנות משום שאין חקיקה ספציפית המסדירה את הנושא. במקרים רבים התיקים הפליליים נגד מנהיגי כתות נסגרים בשל היעדר עבירה פלילית המתאימה למקרי הניצול.

הצעת החוק היא צעד ראשון בגיבוש מדיניות כוללת במיגור תופעת הניצול בכתות הרסניות.

הצעת החוק הוכנה בשיתוף פעולה עם איגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ונפגעות תקיפה מינית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בתשרי התשע"ו – 12.10.15

^[1] סי"ח התשל"ז, עמ' 226.